

Εκπαίδευση με Υπαίθριες και περιπτειώδεις δραστηριότητες

Ιωάννης Σύρμπας Ph.D.

Εκπαίδευση με Υπαίθριες και περιπετειώδεις δραστηριότητες

- ▶ Τι είναι Υπαίθρια και Περιπετειώδη Εκπαίδευση;

Εκπαίδευση με υπαίθριες και περιπτειώδεις δραστηριότητες

- ▶ Η Υπαίθρια Εκπαίδευση είναι ένα μέσο προσέγγισης εκπαιδευτικών στόχων μέσω καθοδηγούμενης άμεσης εμπειρίας σε υπαίθριους χώρους, χρησιμοποιώντας το υπαίθριο περιβάλλον ως μαθησιακό υλικό. Αυτή η εμπειρία συνδυάζει και τη μελέτη περιβαλλοντικών πτυχών και θεμάτων και συμμετοχή σε αυτές τις δραστηριότητες συνδέονται με το φυσικό περιβάλλον

Εκπαίδευση με Υπαίθριες δραστηριότητες

- ▶ Η Υπαίθρια εκπαίδευση δίνει βάθος στο πρόγραμμα σπουδών και συμβάλλει σημαντικά στη φυσική, προσωπική και κοινωνική εκπαίδευση των μαθητών
- ▶ Επιτρέπει στους μαθητές να βιώσουν ένα διαφορετικό στυλ μάθησης με το να βρίσκονται σε διαφορετικό περιβάλλον και χρησιμοποιώντας διαφορετικές δεξιότητες.
- ▶ Μπορείτε να αναφέρετε μερικά παραδείγματα;

Εκπαίδευση με Περιπτειώδεις δραστηριότητες

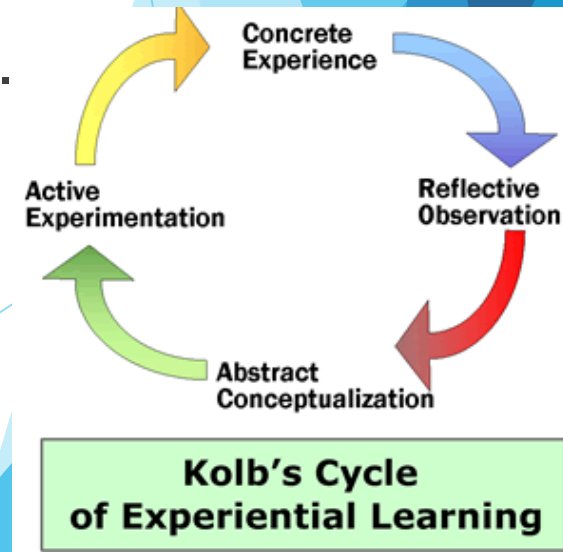
- ▶ Η εκπαίδευση με περιπτειώδεις δραστηριότητες περιγράφεται ως «μια εμπειρία που περιλαμβάνει την αβεβαιότητα του αποτελέσματος» και η εκπαίδευση ως «μια διαδικασία πνευματικής, ηθικής και κοινωνική ανάπτυξη που συνεπάγεται την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειρία.
- ▶ Εστιάζει στην οικοδόμηση αυτοπεποίθησης και ηγετικών ιδιοτήτων μέσω της βιωματικής και συνεργατικής μάθησης (Maatta, 2012).
- ▶ Η εκμάθηση περιπέτειας πραγματοποιείται σε εξωτερικούς χώρους, ενσωματώνοντας ακραίες συνθήκες και διαδικτυακά μέσω δραστηριοτήτων «αποστολής». Συνδυάζει τη βιωματική μάθηση με τη λήψη αποφάσεων, τη δημιουργία ομάδας και την εφαρμογή πραγματικών καταστάσεων στο μαθησιακό περιβάλλον (Maatta, 2012).
- ▶ Μπορείτε να αναφέρετε μερικά παραδείγματα;

Εκπαίδευση με Περιπτειώδεις δραστηριότητες: Οφέλη

- ▶ Ανεξαρτησία & Προσωπική Ευθύνη
- ▶ Απλότητα
- ▶ Δημιουργικότητα
- ▶ Ιδιοκτησία
- ▶ Ενδιαφέρον, Δικαιοσύνη, Ενσυναίσθηση και Διαφάνεια.
- ▶ Αυτό-κατευθυνόμενη μάθηση, επίλυση προβλημάτων
- ▶ Συνεργασία και ομαδική εργασία
- ▶ Διαδραστικότητα
- ▶ Σωματική δραστηριότητα
- ▶ Θετική ενίσχυση
- ▶ Εσωτερική πρόκληση (διεύρυνση των οριζόντων/ικανοτήτων)
- ▶ Εκτίμηση κινδύνου
- ▶ Ανοχή στις διαφορές

Βιωματική Εκπαίδευση

► Η Βιωματική Εκπαίδευση εμπλέκει τον μαθητή συναισθηματικά. Οι μαθητές δεν διαχωρίζονται από τη μαθησιακή εμπειρία. Δηλώνει ότι «η καλή βιωματική μάθηση συνδυάζει την άμεση εμπειρία που έχει νόημα για τον μαθητή με καθοδηγούμενο προβληματισμό και ανάλυση. Περιλαμβάνει προκλητικές, ενεργητικές, μαθητοκεντρικές διαδικασίες που ωθούν τους μαθητές σε ευκαιρίες για ανάληψη πρωτοβουλίας, ευθύνης και λήψης αποφάσεων (Proudman, 1995).

Βιωματική Εκπαίδευση & Εποικοδομητισμός

Τι είναι εποικοδομητισμός;

Παράδειγμα της διαδικασίας κατασκευής γνώση: για να μιλήσουμε για τη «φύση», για παράδειγμα, τα άτομα χρειάζονται μια εμπειρία της φύσης.

Οι γνώσεις τους θα διαφέρουν αν αυτή η εμπειρία είναι μέσα από την τηλεόραση, το γρασίδι που ξεπηδά μέσα από τις ρωγμές του πεζοδρομίου ή μια παρθένα ερημιά (1996, σ. 78).

Εκπαίδευσης με υπαίθριες και περιπετειώδεις δραστηριότητες

- ▶ Επιτρέπει στους μαθητές να ξεφύγουν από το κανονικό περιβάλλον της τάξης.
- ▶ Ο ΕΦΑ μπορεί να αντλήσει περισσότερο ενθουσιασμό από τους μαθητές με την αλλαγή στο περιβάλλον.

Εκπαίδευση με υπαίθριες και περιπτειώδεις δραστηριότητες

- ▶ Ποιος ο ρόλος του ΕΦΑ;

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΦΑ

- ▶ Επιβάλλει την ασφάλεια και προσπαθεί να προβλέψει καταστάσεις που εγκυμονούν κίνδυνο
- ▶ Διδάσκει ζητώντας από τους μαθητές/τριες να τηρούν τους κανόνες
- ▶ Ενθαρρύνει τους μαθητές/τριες
- ▶ Παρουσιάζει τα προβλήματα
- ▶ Έχει υπομονή και τροποποιεί την πρόκληση εάν είναι απαραίτητο
- ▶ Δημιουργεί ατμόσφαιρα σεβασμού, απόλαυσης, εμπιστοσύνης.
- ▶ Αποτρέπει τη δημιουργία ή βοηθά να ξεπεραστούν αρνητικές ή απαράδεκτες συμπεριφορές.

Σχεδιασμός εκπαίδευσης με υπαίθριες και περιπτειώδεις δραστηριότητες

- ▶ Ο ΕΦΑ δίνει οδηγίες για το τι αναμένει από τους μαθητές/τριες κατά τη διάρκεια του μαθήματος
- ▶ Συνεργάζεται με τους μαθητές/τριες για την επιλογή δραστηριοτήτων
- ▶ Μεταβιβάζει στους μαθητές κάποια ευθύνη
- ▶ Οι μαθητές βοηθούν στη διαμόρφωση των κανόνων, ώστε να είναι πιο πιθανό να τους ακολουθήσουν

Σχεδιασμός εκπαίδευσης με υπαίθριες και περιπετειώδεις δραστηριότητες

- ▶ 1. Επεξήγηση της εργασίας (ενημέρωση)

Συνήθως με τη μορφή ιστορίας ή σεναρίου (βύθιση πλοίου κ.λπ.)

- ▶ 2. Εμπειρία ή σωματική δραστηριότητα (δραστηριότητα)

- ▶ 3. Αναστοχασμός (αποκάλυψη)

Ομαδική συζήτηση

Πρόκληση των μαθητών/τιών με ερωτήσεις για την προώθηση της συναισθηματικής ανάπτυξης τους

Ζητήστε να εφαρμόσουν ή να μεταφέρουν τη μάθηση στην καθημερινότητα τους

Παράδειγμα εκπαίδευσης με υπαίθριες και περιπετειώδεις δραστηριότητες

Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε για τρία χρόνια σε ένα πειραματικό σχολείο

Η πρώτη φάση έγινε στο προαύλιο του σχολείου. Μία φορά την εβδομάδα για 8 μήνες μετά το τυπικό σχολικό πρόγραμμα οι μαθητές ήταν ελεύθεροι να επιλέξουν από μια ποικιλία υπαίθριων δραστηριοτήτων και να συμμετάσχουν σε μία από αυτές. Οι υπαίθριες δραστηριότητες περιλάμβαναν:

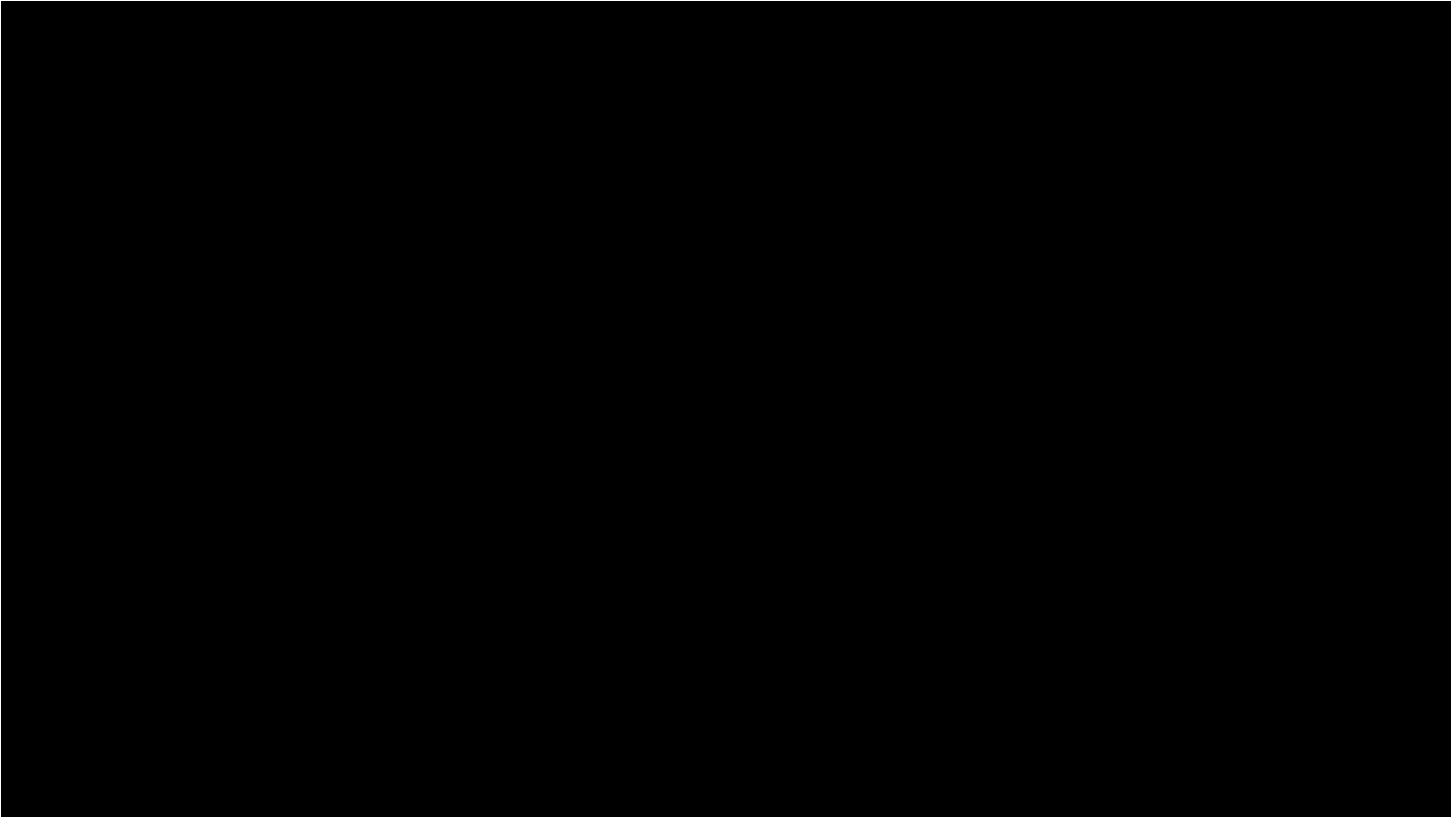
Ομαδικά παιχνίδια ανακάλυψης με ή χωρίς τη χρήση της πυξίδας,

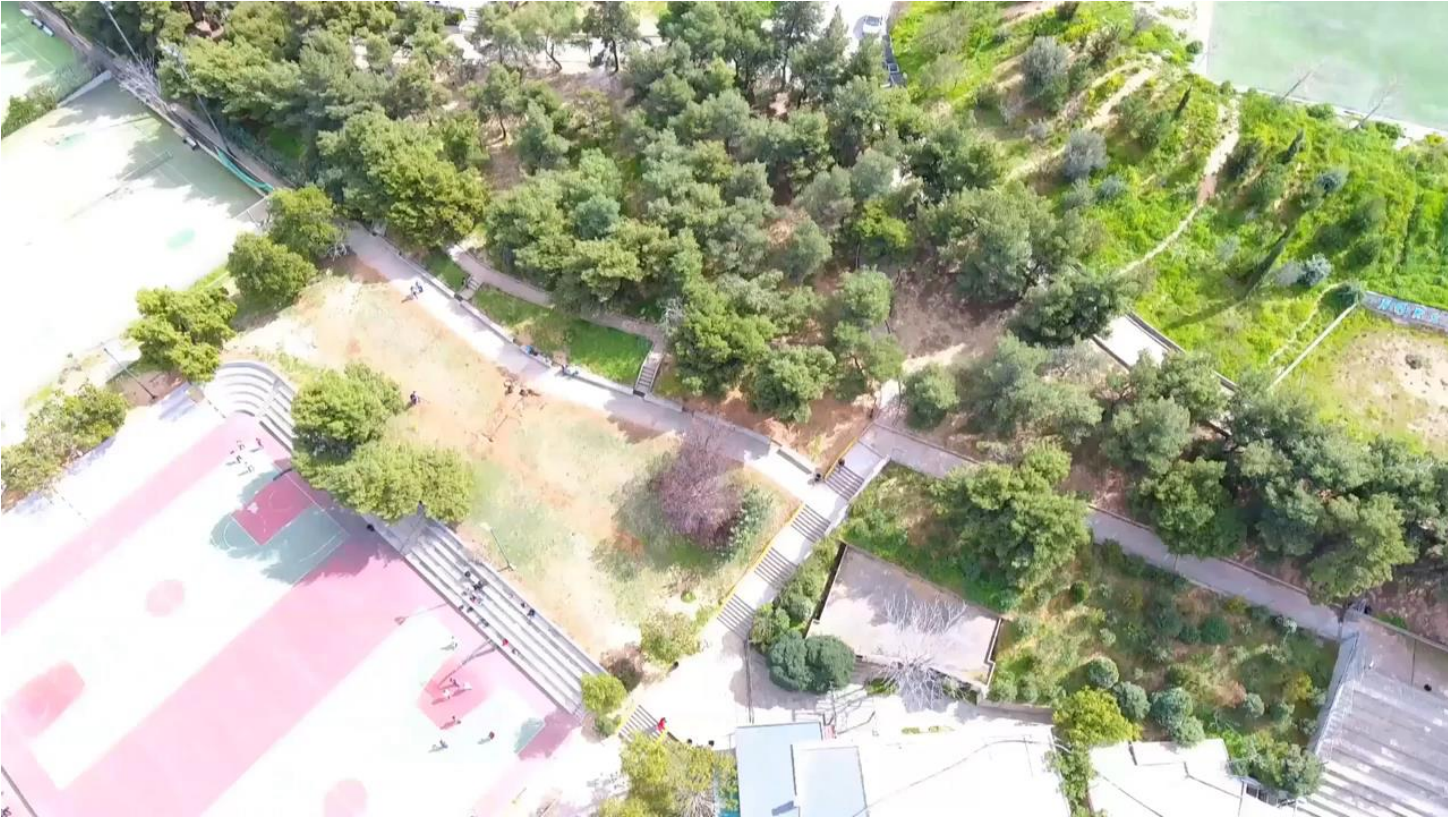
Δημιουργία χορογραφιών και

Σχεδιασμό προπόνησης.

Παράδειγμα εκπαίδευσης με υπαίθριες και περιπετειώδεις δραστηριότητες

- ▶ Η δεύτερη φάση του προγράμματος περιλάμβανε τρεις διαφορετικές σχολικές εκδρομές στις οποίες οι μαθητές μπορούν να συμμετέχουν σε υπαίθριες δραστηριότητες.
- ▶ Δύο φορές συμμετείχαν σε μονοήμερη εκδρομή όπου συμμετείχαν σε Rafting δεύτερου επιπέδου δυσκολίας & παιχνίδι προσανατολισμού με χρήση πυξίδας - Horizontal caving, Rock climbing και Rappelling.
- ▶ Εναλλακτικά, στο 4ήμερο ταξίδι συμμετείχαν σε rafting τρίτης δυσκολίας, canyoning, πεζοπορία και παιχνίδια προσανατολισμού.

ΈΡΕΥΝΑ

Ορισμένοι μαθητές/τριες συνεντευξιάστηκαν και ανάλυση των συνεντεύξεων έδειξε τα παρακάτω:

- ▶ Το πρόγραμμα ικανοποίησε τις τρεις βασικές ψυχολογικές τους ανάγκες

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ

- ▶ Για παράδειγμα, Ο Πέτρος είπε, «το πρόγραμμα μου έδωσε τη δυνατότητα να διαλέξω και να οργανώσω πράγματα»,
- ▶ Ενώ η Έλενα είπε, «Η αίσθηση της ελευθερίας να δημιουργώ ήταν ζωτικής σημασίας για μένα και δεν ένιωθα παγιδευμένη όπως στα μαθήματα ΦΑ μετά από συγκεκριμένες δραστηριότητες στις οποίες έπρεπε να βελτιώσω τη φυσική μου κατάσταση»,
- ▶ Τέλος η Αναστασία συμπλήρωσε, «Η ευελιξία να κάνω πράγματα που με ικανοποιούσαν ήταν ο κύριος λόγος που με ώθησε να συμμετάσχω και να κάνω το καλύτερο δυνατό στο πρόγραμμα».

ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

- ▶ Ο Πέτρος είπε, «Δεν φοβόμουν να προσπαθήσω γιατί ένιωθα ικανός».
- ▶ Η Γεωργία σημείωσε, «Μπορώ τώρα να συμμετέχω στη ΦΑ και δεν διστάζω να προσπαθήσω όπως έκανα πριν γιατί έχω πίστη στις ικανότητές μου... στα μαθήματα ΦΑ είναι δύσκολο για τα κορίτσια να κερδίσουν... τώρα, όχι μόνο τα αγόρια μπορούν να κάνουν πράγματα αλλά και τα κορίτσια»
- ▶ και η Έλενα δήλωσε, «Οι δραστηριότητες του προγράμματος με βοήθησαν να νιώσω σημαντική για την ομάδα μου... Ποτέ δεν είχα αυτή την ευκαιρία να το αποδείξω στα μαθήματα ΦΑ γιατί οι αυστηροί κανόνες πάντα ευνοούν τα αγόρια».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

- ▶ Η Γεωργία δήλωσε: «Συνεργάζομαι τέλεια με όλους τους συμπαίκτες μου που μοιραζόμαστε τις ανησυχίες μας γιατί εμπιστευόμαστε ο ένας τον άλλον»
- ▶ και ο Αντώνης σχολίασε με παρόμοιο τρόπο, «Η ατμόσφαιρα μεταξύ μας είναι φοβερή κάθε φορά που συναντούμε ο ένας τον άλλον μέσα ή έξω από το σχολείο».
- ▶ Η Σοφία συνέχισε λέγοντας: «Ο ισχυρός δεσμός μας συνεχίζεται και μετά το σχολείο γιατί ήμασταν πολύ στενοί φίλοι».

ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

- ▶ Σχηματίστε ομάδες και σχεδιάστε ένα μικρό πλάνο εκπαίδευσης με υπαίθριες και περιπετειώδεις δραστηριότητες